

Tale på åpningen av Lennart Nilssons utstilling 31.10.2004.

Per Kristian Skulberg, styreleder Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum.

I vår bevissthet er noen fotografer større enn andre! Det er fordi de har gitt oss bilder som aldri forlater oss: Lennart Nilsson er absolutt en av disse. Han har ikke bare gitt oss bilder, han har gitt oss en nøkkel til å forstå mer av selve livet.

Norsk museum for fotografi – Preus fotomuseum har gleden av å kunne presentere Lennart Nilssons verk for første gang i Norge med en så stor utstilling som dette.

Allerede under krigen gjorde Lennart Nilsson reportasjebilder som fortalte svenskene om norske forhold, og han hadde sitt internasjonale gjennombrudd med en bildeserie om isbjørnjakt på Svalbard i tre utenlandske bildemagasiner i desember 1947. Han deltok med 3 bilder fra Afrika i Museum of Modern Arts berømte utstilling "The Family of Man" som Edward Steichen lagde i 1955. Den utstillingen viste Kunstindustrimuseet i Oslo i 1957 under tittelen "Alle jordens mennesker". Nilsson var altså en veletablert og renommert pressefotograf allerede den gang, og hans posisjon i dag er det få som kan ta fra ham.

Det er spennende å lese om hvordan Lennart Nilsson skulle starte å studere medisin på Karolinska, og hvordan professor Ingelman-Sundberg talte ham bort fra det under mottoet: hvorfor kaste bort 5 år – med de talentene du har.

Lennart Nilsson har gjort det barnet i mors liv, som sur på tommelen, synlig for oss. Allikevel er det store deler av hans samlede fotografiske virksomhet som er ukjent for folk flest. Vi er glade for å kunne vise smakebiter av denne virksomheten i tillegg til de mer kjente bildene.

Dagens posisjon som en fotograf som millioner av mennesker hele verden over kjenner, bygger på den virksomheten han begynte på omkring 1953. Da ble de første bildene av fostere publisert. Det virkelige gjennombruddet kom i 1965 da *Life Magazine* publiserte "Drama of Life before Birth". Forsiden og 16 sider inni gjorde at hele opplaget på 8 millioner ble utsolgt. Vårt museum er så heldig å ha denne utgaven av Life og noen av bildene tatt for 40 år siden. De er her på utstillingen i dag.

Som lege er jeg kanskje mest imponert over og takknemlig for det arbeidet Lennart Nilsson har gjort for å forbedre våre diagnostiske muligheter. Uten hans hjerne hadde dagens fiberoptikk neppe vært kommet så langt. Hans samarbeid med tysk Storz-optikk og japanske teknologiprodusenter har brakt verden mange skritt framover.

Hvor fattig hadde ikke dagens medisinerundervisning vært uten Lennart Nilssons presentasjoner av det livsdramaet som foregår inne i og utenfor cellene.

Sammen med dr. Montagnier ved Pasteurinstituttet i Paris har han vist oss hvordan HIV-viruset og andre virus ser ut.

Men størst av alt er nok boken "Et barn blir til". Den er solgt i svimlende 50 millioner eksemplarer.

Hvor mye glede og forventning den mannen har skapt for mange vordende foreldre – kan vi knapt forstille oss.

Vi vet at Lennart Nilsson er like aktiv, og at han har planer om film om kjærlighetens mirakler – om kjærlighetens kjemi. Vi kan bare vente med spenning!

Lennart Nilsson kunne dessverre ikke være her selv i dag, men vi regner med å ha ham her om noen uker. Jeg vil allikevel benytte anledningen å takke for utstillingen. Vår takk går også til Kulturhuset Stockholm som har produsert utstillingen og 1:intendent ved Hasselblad Center: Hasse Persson som har kuratert utstillingen. Det er en glede å få stå her å ønske alle velkommen, men før jeg lar dere få se på bildene vil kurator Hasse Persson si litt om utstillingen og Lennart Nilsson.

Jeg vil bare avslutte med å si:

det *jeg* beundrer Lennart Nilsson mest for, er hans evne til samarbeid som har gitt oss gudegaver om oss selv og livet!